

Aan STASDEF
Van PDGB
Afgestemd met CDS, DJZ, HDFC en DCo
In afschrift aan MINDEF

TER BESLISSING

Datum

24 maart 2026

Onze referentie

MINDEF20260021828

Opgesteld door

Adv Coörd en Ondersteuning

KD:Ambtelijke leiding

T +31 6

@mindef.nl

Aantal bijlagen

1

Nota

Beslisnota beantwoording Eerste Kamer vragen NPRD 2026

Aanleiding

Op 4 maart 2026 hebben de fracties D66, PvdD en Fractie-Visseren-Hamakers uit de Eerste Kamer van de commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking, vragen gesteld over het Definitief Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) dat 19 december 2025 door de ministerraad is vastgesteld (36592, nr. 55).

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de beantwoording van de vragen en bijgevoegde brief inclusief beantwoording, te verzenden aan de Eerste Kamer.

Kernpunten

- De fracties, D66, PvdD, de Fractie-Visseren-Hamakers en OPNL, hebben in totaal 23 vragen gesteld, die voornamelijk zijn gericht op de realisatie van het NPRD en de gevolgen ervan op de natuur.
- De Kamerleden onderschrijven de noodzaak voor ruimtelijke uitbreiding van Defensie, maar vragen om een zorgvuldige afweging t.o.v. bestaande ruimtelijke functies, voornamelijk natuur en vragen zich af hoe deze afweging is geborgd in de processen.
- In de beantwoording wordt de aanspraak op schaarse grond t.b.v. de uitbreiding van de krijgsmacht onderbouwd op basis van het proces dat met het NPRD is doorlopen. Daarbij wordt aangegeven dat Defensie zich altijd houdt aan de geldende wet- en regelgeving en dat uitbreiding van de krijgsmacht ook in het belang van natuur kan zijn, als dat natuur goed samen kan gaan met defensie terreinen of terreinen binnen de veiligheidscontouren.

Toelichting

Financiële overwegingen

Er zijn geen financiële consequenties verbonden aan de beantwoording.

Juridische overwegingen

Het beantwoorden van deze vragen van de Eerste Kamer fracties heeft op voorhand geen (directe) juridische gevolgen.

Communicatie

Er is geen extra communicatie voorzien na beantwoording van deze Kamervragen.

Overwegingen Uitvoering

De beantwoording heeft geen nadere gevolgen voor de uitvoering van het beleid.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Persoonsgegevens van de opsteller en afzender worden gelakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE PLAATSVERVANGEND DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]